

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.256/2024/9. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. január 15. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A választás rendje elleni bűncselekmény büntette miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. április 25. napján kihirdetett 501.B.445/2023/5. számú ítéletét megváltoztatja.

A bűncselekmény minősítéséből a társtettesi elkövetői alakzatot mellőzi.

A pénzbüntetés kiszabását mellőzi és a vádlottat 1 (egy) évre próbára bocsátja.

A bűnjelként kezelt okiratok közül a bűnjeljegyzék 13. sorszáma alatti 6106I0126, 6106I0127 és a 6106I0134 sorszámú ajánlóívek lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzi és azokat elkobozza.

Az ítéletet egyebekben helybenhagyja azzal, hogy a lefoglalás megszüntetésével érintett iratokat a bűnjeljegyzék 13. sorszáma alatt kezelt 6106I0075, 6106I076, 6106I0095 és 6106I0129 sorszámú ajánlóív kivétel – az iratoknál történő kezelés mellőzésével – a számú Kerületi Önkormányzat részére kiadni rendeli.

Ha a kiadni rendelt dolgok átvételére jogosult önkormányzat a dolgok átvételére vonatkozó felhívás közlésétől számított három hónapon belül nem veszi azokat át, akkor az állam tulajdonába kerülnek.

A vádlottat kötelezi a másodfokú eljárásban felmerült további 18.756 (tizennyolcezer-hétszázötvenhat) forint büntügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A választás rendje elleni bűncselekmény büntette miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. április 25. napján kihirdetett 501.B.445/2023/5. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki választás rendje elleni bűncselekmény büntetében [Btk. 350. § (1) bekezdés d) pontjának II. fordulat], mint társtettes, amiért 250 napi tétel, napi tételenként 2.000, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként 1-1 napi fogházbüntetésre kell átváltoztatni. Rendelkezett még a bűnjelekről és a büntügyi költség vádlott általi fizetéséről.

[2] Az ítélet ellen a vádlott felmentés, míg védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A védő a fellebbezésének 2024. október 22-én kelt írásbeli indokolásában már csak a felmentés céljából előterjesztett fellebbezését indokolta, kifogásolva, hogy az eljárás során felmerült kételyek ellenére mondta ki bűnösnek védencét az elsőfokú bíróság. Nem értett egyet továbbá az elsőbírói ítélet [75] pontjában kifejtett azon megállapítással sem, hogy a személyazonosság megállapítása során az aláírásgyűjtő nem járhat el gondatlanul, mivel a beazonosításhoz az aláíró jelenléte okán minden feltétel adott.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2024. július 19-én kelt BF.458/2024/3. számú átiratában a vádlott és a védő fellebbezését nem tartotta alaposnak.

[5] Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálatára a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű, az előterjesztett fellebbezések a Be. 598. § (2) bekezdés 1. fordulata szerinti tanácsülésen elbírálhatók, az esetlegesen kitűzésre kerülő nyilvános ülésen az ügyészség nem kíván részt venni.

[6] Álláspontja szerint a törvényszék az eljárást a perrendi szabályokat betartva folytatta le, hatályon kívül helyezésre okot adó abszolút, illetve relatív eljárási szabálysértést nem vétett. A tárgyalás során a bizonyítás törvényességére vonatkozó eljárásjogi szabályokat maradéktalanul betartotta, az eljárás résztvevői törvényes jogaikat gyakorolhatták és az érintettek figyelmeztetése a törvényi előírásoknak megfelelően megtörtént.

[7] Kitért arra, hogy a törvényszék a beszerzett bizonyítékokat ítélete indokolásában bemutatta, azokat okszerűen, az iratok tartalmával egyezően értékelte, és az általa rögzített tényállás mindenben megalapozott, felülbírálatra alkalmas és a másodfokú eljárásban irányadó.

[8] Rámutatott arra, hogy minderre tekintettel a vádlott felmentésére csak eltérő tényállás mellett lenne lehetőség, amelyet azonban a Be. 591. § (1) bekezdése kizártta.

[9] Kifejtette azon álláspontját, mely szerint a Fővárosi Törvényszék az általa rögzített tényállás alapján okszerű következtetést vont a vádlott bűnösségére, és a vádlott cselekményét a törvénynek megfelelően minősítette.

[10] Az ügyészi fellebbezéssel egyezően kitért arra, hogy a büntetéskiszabás keretében a Fővárosi Törvényszék a vádlott javára és terhére jelentkező bűnösségi körülményeket vizsgálta, majd a vádlottat törvényesen sújtotta pénzbüntetéssel, melynek mértékében és a napi tételösszegben sem tévedett.

[11] Az elsőfokú ítélet egyéb járulékos rendelkezéseit is törvényesnek tartotta.

[12] Összességében indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 501.B.445/2023/5. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[13] A védő a 2024. október 1-jén kelt beadványában nyilvános ülés tartását indítványozta.

[14] Erre tekintettel az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta el.

[15] Ezen a védő a fellebbezése írásbeli indokolásában írtakat fenntartotta és kiegészítette egyrészt azzal, hogy álláspontja szerint a vádlottnak nem állt érdekében a törvényben

előírthoz képest elenyésző mennyiségű ajánlás meghamisítása, másrészt azzal, hogy a vele szemben kiszabott büntetés aránytalanul súlyos. Ez utóbbira tekintettel másodlagosan a büntetés enyhítését is indítványozta.

[16] A vádlott az utolsó szó jogán az írásbeli vallomásában írtakat megismételve hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint az aláírásgyűjtőknek az aláírók személyazonosságát nem kell ellenőriznie.

[17] A vádlott és védője fellebbezése csak az enyhítésért bejelentett részében alapos.

[18] Az ítéltábla megállapította, hogy az ügyben a felülbírálat a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljesskörű.

[19] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy a törvényszék az eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a) - f) pontja], sem olyan relatív eljárási szabálysértést [Be. 609. § (1) és (2) bekezdése], amely az ítélet érdemi felülbírálatát kizárná és a Be. 567. § (1) és (2) bekezdése szerinti okból az eljárás megszüntetésének sincs helye.

[20] A másodfokú bíróság egyetértett a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészséggel abban, hogy az elsőfokú ítélet – a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági hibáktól mentes, annak sem kiegészítése, sem helyesbítése ez okból nem szükséges, de a (9) bekezdése a vádiratból átvett értelemzavaró megszövegezést tartalmaz, ezért azt az ítéltábla akként módosította, hogy: „A vádlott által aláírásgyűjtőként aláírt és a választási irodában elítélt által leadott (...)”.

[21] Az így pontosított tényállás a Be. 591. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

[22] A törvényszék az ügy megítélése szempontjából lényeges valamennyi bizonyítékot megvizsgálta, és azokat a Be. 167. §-ában foglaltaknak megfelelően okszerűen, a logika törvényei szerint értékelte. A védelem indítványának helyt adva a tárgyaláson a vádban

megjelölt tanúkat személyesen is kihallgatta, a nyomozati szakban szakvéleményt adó igazságügyi írásszakértőt a tárgyalásra idézte, és szintén meghallgatta, mint ahogy a törvénynek megfelelően kísérletet tett a korábbi I. r. vádlott immár tanúként történő kihallgatására is.

[23] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Az indokolás logikai hibáktól mentes, az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységével, s az annak során tett megállapításaival az ítéltábla maradéktalanul egyetértett.

[24] A törvényszék a vádlott tagadásával szemben az okirati bizonyítékokra, az aggálytalan írásszakértői véleményre és a három, névaláírással érintett tanú vallomására alapozta a tényállását, mely álláspontjának logikus, mindenre kiterjedő magyarázatát adta.

[25] A bizonyítékok összevetése alapján egyértelműen megállapítható volt ugyanis, hogy a három érintett tanú az ajánlóívet nem írta alá: ezt a vallomásukon kívül az írásszakértő mind a véleményében, mind a tárgyaláson szóban megerősítette. Ezen túlmenően abból, hogy tanú9 vallomása szerint a tanú valóban aláírt ajánlóívet a párt1 részére, azonban nem a megfelelő, alappal lehet következtetni arra, hogy nemcsak adatai, de írásmintája is ennek során került a vádlott ismeretlenül maradt segítőjéhez, ami magyarázza azt is, hogy a három ajánlóív közül miért a tanú9 nevéhez köthető volt az, amelyik legjobban hasonlított az eredeti aláíráshoz.

[26] Okkal vetette el a törvényszék a vádlott azirányú védekezését is, mely szerint a gyanúsított ki hallgatásakor „zavart állapotban volt” és ennek az ítélete [60] bekezdésében részletes, logikus indokát is adta, melyet annyival érdemes kiegészíteni, hogy maga tanú9 tanú is úgy nyilatkozott, hogy egy 40-50 év körüli férfi és egy ugyanilyen korú nő volt az aláírásgyűjtő, amikor ő a nem megfelelő ívet aláírta, ami szintén azt bizonyítja, hogy nem az akkor 73. életében lévő vádlottal találkozott.

[27] Alappal nem kifogásolható az az elsőbírői álláspont sem, mely szerint e cselekménynél gondatlanságra azért nem lehet hivatkozni, mert a cselekmény jellegéből következően éppen az a személy merítheti ki a törvényi tényállást, aki a külön jogszabályban írt ellenőrzésben megnyilvánuló gondos ellenőrzési kötelezettségét nem teljesíti.

[28] A fentiekre tekintettel a védelemnek a tényállást a bizonyítékok mérlegelésén keresztül támadó fellebbezése a másodfokú eljárásban nem vezethetett eredményre.

[29] A vádlott bűnösségére vont elsőbírói következtetés az irányadó tényállásból okszerű, cselekményének minősítése törvényes, azonban az indokolás ez utóbbi vonatkozásában kisebb kiegészítésre szorul.

[30] A Btk. 350. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a választás rendje elleni bűncselekményt az követi el, aki a választási eljárásról szóló törvény vagy a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó választás, népszavazás és európai polgári kezdeményezés során jogosulatlanul aláír, hamis adatokat tüntet fel. A tényállás keretdispozíció, annak tartalma a választójog gyakorlását szabályozó anyagi jogi és eljárásjogi normák rendelkezései alapján határozható meg. Jelen esetben az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény határozza meg a kerettényállást kitöltő anyagi jogi szabályokat, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. tv. pedig többek között az országgyűlési képviselő választás során irányadó eljárási szabályokat. A Btk. 350. § (1) bekezdés d) pontban meghatározott alapeset elkövetési magatartása kettős: a jogosulatlan aláírást, illetve vagylagos jelleggel a hamis adatok feltüntetését kriminalizálja. Jogosulatlan aláírás elsősorban az ajánlóív vagy az aláírásgyűjtő ív kiállításának jogszerűtlensége esetében fordulhat elő. Mindez azt jelenti, hogy az irányadó anyagi jogi szabályozás alapján az elkövető a képviselő választáson ajánlás jogával nem rendelkezik (például közügyektől eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt áll). Jogosulatlan aláírást eredményez ugyanazon jelölt többszöri ajánlása is. Hamis adatok feltüntetése a választási eljárás során felmerülő adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése körében (például az ajánlóívek kitöltésekor) valósulhat meg, és csak azon adatokra nézve követhető el e bűncselekmény, amelyek a részvételi jog törvényes gyakorlása szempontjából jelentőséggel bírnak. A 2013. évi XXXVI. törvény 122. §-a határozza meg azokat az adatokat, amelyek feltüntetése ebből a szempontból jelentőséggel bír. A (6) bekezdés szerint ilyen az ajánlást gyűjtő személy neve, személyi azonosítója vagy személyazonosságát igazoló hatósági igazolványa száma és aláírása is.

[31] Alakilag hamis az az irat, amely nem a kiállítótól származik. Akkor, ha az aláírásgyűjtő magát valótlanul tünteti fel annak készítőjeként, az irat voltaképpen egészében hamis, emellett az ajánlóív minden olyan tartalmi eleme valótlan, amely az aláírásgyűjtőre (nevére, azonosítóira) vonatkozik.

[32] Jelen esetben a vádlott azzal a magatartásával, hogy az irányadó tényállás szerint valótlanul saját magát tüntette fel aláírásgyűjtőként, miközben ténylegesen (és egyébként törvénysértően) „segítőket” alkalmazott, akik az ajánlóív aláírására jogosultsággal nem rendelkeztek, nem jogosulatlanul írt alá, hanem valótlan nyilatkozatot tett, azt a valótlan nyilatkozatot, mely szerint ő gyűjtötte az aláírásokat, és ennek során személyesen maga tett eleget minden, az ajánlás hitelességével kapcsolatos jogi kötelezettségének

(személyazonosság ellenőrzése, előtte történő aláírás), holott ez nem így történt.

[33] Ezzel a cselekményével a Btk. 350. § (1) bekezdés d) pontjának 2. fordulatóban meghatározott elkövetési magatartást megvalósította. A tényállásban írt cselekvőség tehát a választás rendje elleni bűncselekmény az ajánlóíveken a hamis adatok feltüntetése elkövetési magatartásának felel meg, ahogyan azt a törvényszék helyesen megállapította.

[34] Megjegyzendő, hogy – mivel a lefolytatott bizonyítás eredményeként megállapított tényállás szerint az ajánlások nem tanú9tól, tanú10től és tanú11től származnak – ugyane fordulat szerinti bűncselekményért lett volna felelősségre vonható a vádlott akkor is, ha az eljárás során az bizonyosodik be, hogy az aláírók adatait ő tüntette fel és aláírásukat ő hamisította az ajánlóíveken. Ennek okán az ítélet [59] bekezdésében írt, a védő által kifogásolt bizonytalanság a vádlotti cselekmény büntető törvénybe ütköző voltát és cselekményének minősítését nem érinti.

[35] A jogi minősítés körében indokolt még kitérni arra is, hogy az ítélezési gyakorlat szerint a „hamis adat feltüntetése” elkövetési fordulat szükségképpen hamis magánokirat készítésével jár együtt, amelynek felhasználása esetén (pl. a választási irodában történő leadás alkalmával) nem létesül valóságos halmazat a Btk. 345. §-ban meghatározott hamis magánokirat felhasználása vétséggel (BH2017.109.).

[36] A vádlotti tudattartalmat érintően – különös figyelemmel a védő fellebbezési érveire – az elsőfokú ítélet [75]-[81] bekezdéseit az ítéltábla az alábbiakkal pontosítja:

[37] Minthogy a fentiekben kifejtettek szerint csakis okirat útján valósulhat meg a vizsgált elkövetési magatartás, annak az aláírásgyűjtő általi aláírása szükségképpen szándékos, büntetőjogi felelőssége ugyanakkor csak abban az esetben állhat fenn, ha az okirat bármely abban feltüntetett adatát tekintve valótlan-ságot tartalmaz, vagy maga a nyilatkozat valótlan (mert az aláírások nem a névtulajdonos(ok)tól származnak), és erről az aláírásgyűjtő tudott vagy tudnia kellett. Ekként, ha maga személyesen gyűjti az ajánlóívet, arról nyilván nem tehet, ha az ajánlást adó megtévesztő magatartásával magát valótlanul más személynek adja ki és igazolja, e tekintetben az aláírásgyűjtő tévedésében még gondatlanság sem terhelheti. Ha pedig gondatlan e vonatkozásban (mert pl. meggyőződési kötelezettségét elmulasztja), a vád tárgyává tett bűncselekmény kizárólagosan szándékosan megvalósítható törvényi tényállására figyelemmel a Btk. 20.§ (3) bekezdésében írt rendelkezésre tekintettel sem állhat fenn felelőssége.

[38] A jelen ügyben a „segítő” közreműködése folytán azonban minden kétséget kizáróan voltak valótlan adatok is az ajánlószelvényeken, mégpedig az aláírásgyűjtő személyével összefüggésben, és erre nézve – mivel a vádlott, tudva arról, hogy nem ő gyűjtötte az ajánlást, magát a megkívánt adatokkal aláírásgyűjtőként azonosította, és e minőségében az ajánlást aláírásával is hitelesítette – egyenes szándék terhelte. Ezzel pedig a törvényi tényállást önmagában is kimerítette.

[39] Mindemiatt pedig már teljesen közömbös, hogy az ajánlást adói nyilatkozat az egyes adatok tekintetében, vagy akarati hibája (nevesen az aláírás hamissága) miatt is valótlan lehet. A jelen ügyben kétségtől ez utóbbi állt fenn, de az elsőfokú bíróság tényként csak azt állapította meg, hogy a vádlott segítője szolgáltatva részére a hamis iratot, arra viszont nem volt a tényállásban adat (és ilyen a bizonyítékokból fel sem merült), hogy az aláíráshamisításról a vádlottat a „segítő” tájékoztatta, vagy azt más körülményből kétséget kizáróan tudnia kellett (annak ismeretét a vádlott pedig kifejezetten tagadta), a vádlott hamis ajánlói aláírásokra vonatkozó tudattartalmát nem lehetett, de nem is kellett megítélni.

[40] A vádlott által leadott 3 darab (és a elítélt által gyűjtött további 8 darab, összesen 11) hamis ajánlás nélkül a párt1 nevében az országgyűlési választásokon nem indulhatott volna az adott választókerületi képviselőjelölt. Kétségtelen tehát, hogy a vádlotti motiváció is nyilvánvalóan az volt, hogy minél több ajánlást tudjanak leadni a választási irodánál a jelölti nyilvántartásba vétel érdekében, ami az összesen 569 ajánlással meg is valósult. Bár a további 58 darab ajánlóív érvénytelenségi oka az ügyben nem vált ismertté, de az ezzel együtt is kétségtelen, hogy a hamis ajánlások nélkül elítélt1 nem vált volna jelöltté az országgyűlési választáson. Így helyesen (szemben a [76] bekezdés téves, de legalábbis félreérthető megfogalmazásával) a hamis ajánlóívek benyújtásával az 500 darabos küszöbérték elérése tekintetében állt fenn csak egyfajta elkövetői célzat. Ugyanis a „hamis aláírások ívre kerülése” vonatkozásában – bár ez objektív tény – vonatkozásában a vádlott „közreműködését” maga az elsőfokú bíróság sem állapította meg, és ilyet a tényállása sem tartalmaz – helyesen. Az okirat-hamisítással elkövetett cselekményért saját aláírása és adatai tekintetében egyenes szándék terhelte (mely önmagában is megalapoz büntetőjogi felelősséget). Ellenben az okiratnak az ajánlást adó adatainak vagy aláírásának hamisítását vagy hamisíttatását érintően semmilyen célzat abban az értelemben, ahogyan az az elsőfokú ítélet indokolásában szerepel (ti. hogy a vádlottat a hamis irat készítésének célja vezérelte volna a nem a névtulajdonostól származó hamis aláírás megszerzésén keresztül, vagy a hamis irat készítésében személyesen bármilyen módon ténylegesen közreműködött volna), bizonyíthatóan (és a megállapított tényállás szintjén) nem állt fenn. A vádlott felelőségét az alapozta meg, hogy az aláírásokat nem maga gyűjtötte.

[41] Tévedett ellenben a törvényszék, amikor azt állapította meg, hogy a vádlott a cselekményét mint a Btk. 13. § (3) bekezdése szerinti társtettes valósította meg. Az indokolás (egyéb részében is helytelen) [78], valamint a [83] bekezdésében írtakkal ellentétben a tényállás nem tartalmaz olyan ténybeli alapot, mely szerint a vádlott és elítélt társa egymás ebbéli tevékenységéről tudva, közösen valósították volna meg a fenti bűncselekményt, mi több a bizonyítás ezt a kérdéskört egyáltalán nem érintette, minek következtében nem áll rendelkezésre az ügyben olyan bizonyíték, amiből ilyen ténymegállapítást kétséget kizáró

bizonyossággal lehetne tenni. Erre vonatkozóan a bizonyítékok köre szűk: egyrészt a vádlott azon vallomása áll rendelkezésre, mely szerint elítélt1ot személyesen nem ismerte, vele a három ajánlóív átküldéséről mindössze telefonon egyeztetett, az üres és a kitöltött ajánlóíveket egy harmadik személy útján juttatták el egymásnak. elítélt1, aki a bűnösségét a vádirattal egyezően ismerte el, és a vádiratban sem szerepel arra vonatkozó megállapítás, hogy a vádlottnak átküldött ajánlóívek bármilyen formában történő meghamisításáról megállapodtak volna, így a beismerő nyilatkozat áttételesen vádlott e vonatkozásban tett állításának megerősítése.

[42] Az ajánlóívek leadásáról készült átvételi jegyzőkönyv is csak azt bizonyítja, hogy elítélt1 volt az, aki a kérdéses ajánlóíveket már a jegyzőkönyvezett három közül a legelső időpontban leadta, és olyan bizonyíték nem áll rendelkezésre, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a vádlott tudott elítélt1 azon szándékáról, hogy hamis ajánlóíveket használ fel (ami az elkülönített eljárásban megállapítást nyert), és olyan sincs, amely szerint elítélt1 tudott volna az ajánlóívek leadásakor arról, hogy a vádlottól származó íveken hamis aláírás szerepel. E mellett elítélt1nak nem volt arra lehetősége, hogy az ajánlóívek személyesen a vádlott általi gyűjtését ellenőrizze. Mindezek pedig éppen a társtettség megalapozó ténymegállapítás ellen ható bizonyítékok, melyekkel szemben kizárólag a sikeres ajánlásgyűjtés közös célja állítható, amely a Btk. 13. § (3) bekezdése által megkívánt szándékegység bizonyítására nem elegendő. A vádlottnak ugyanis nemcsak a jelölt segítése lehetett a célja, hanem saját vállalt munkájának sikeres teljesítése is. E tekintetben nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az irányadó tényállás szerint a vádlott mindössze a saját aláírását tüntette fel jogellenesen az ajánlóíven, felelőssége nem a rajta szereplő egyéb adatok feltüntetéséért állapítható meg.

[43] Erre tekintettel a társtettségre való utalást az ítéltábla a minősítésből mellőzte, a vádlott a cselekménynek akkor is a Btk. 13. § (1) bekezdése szerinti önálló tette, ha a külön ítéletben bűnösnek kimondott másik elkövető az övével azonos célból ugyanilyen bűncselekményt követett el.

[44] A büntetés kiszabásánál irányadó törvényi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel és kellő részletességgel ismertette.

[45] A büntetéskiszabás körében értékelendő tényeket és körülményeket – a megváltozott, a társtettséget, mint terhelőként tévesen nem értékelt körülményt már nem tartalmazó minősítéshez képest – szintén teljeskörűen feltárta és súlyuknak megfelelően értékelte, azok az enyhítő körülmények körében az újabb, nyolc hónapot meghaladó, így már a büntetési tétel felső határát közelítő időmúlással egészítendő ki, amely a vádlott – elsőfokú bíróság által nem értékelt – idős korával és a büntetlen előéletéből adódó, hosszú időn keresztül folytatott törvénytisztelő életmódjával együttesen értékelve már a büntetésnek a Be. 605. § (2) bekezdésében is megengedett mértékű, lényeges enyhítését indokolja. Az ítéltábla álláspontja szerint a fenti releváns körülmények és a cselekménye tárgyi súlya alapján a

vádлотtal szemben a büntetés Btk. 79. §-ában írt céljai eléréséhez a törvényszék által kiszabottnál lényegesen enyhébb szankció alkalmazása elégséges. A tárgyi súly kapcsán indokolt kitérni arra, hogy a vádlott bűnösségét a bíróság nem az ajánlást adó személyek aláírásának meghamisításában és ekként ezen valótlан adatok feltüntetésében, hanem abban állapította meg, hogy a nem saját maga által gyűjtött aláírásokról a saját adatainak és aláírásának feltüntetésével valótlанul azt igazolta, hogy azokat ő maga gyűjtötte. Annak ellenére, hogy e kétféle elkövetési magatartás a tényállás azonos fordulátába ütközik, a vádlott által megvalósított változat tárgyi súlya az előbb említettnél nyilvánvalóan kisebb.

[46] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla vele szemben kiszabott pénzbüntetést mellőzve őt a Btk. 65. §-ának (1) és (3) bekezdése alapján a törvényi minimumban meghatározott egy évi időtartamra próbára bocsátotta. E szankció alkalmazására a bíróságnak a vétség, valamint a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő büntett miatt megállapított büntetőjogi felelősség esetén van lehetősége, és ezzel a büntetés kiszabását próbaidőre elhalaszthatja, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja intézkedés alkalmazásával is elérhető. A vádlott fenti körülményei ezen feltevésre alapot adnak és eddigi törvénytisztelő életmódjára tekintettel a próbaidő hosszabb tartamú meghatározása sem indokolt.

[47] A próbára bocsátást a Btk. 66. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint meg kell szüntetni, és büntetést kell kiszabni, ha a próbára bocsátottat a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt elítélik, vagy bocsátottat a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt elítélik. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében a fenti eseteken kívül a próbaidő elteltével az elkövető büntethetősége megszűnik.

[48] Nem osztotta továbbá az ítéltábla a törvényszéknek a lefoglalt bűnjelekkel kapcsolatos álláspontját. A Btk. 72. § (1) bekezdésének a) pontja alapján el kell kobozni azt a dolgot, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak vagy arra szántak. Adott esetben ilyen volt a három darab hamis aláírást tartalmazó ajánlóív, amelyre nézve a bíróság vádlott büntetőjogi felelősségét megállapította. Figyelemmel arra, hogy az elkobzás intézkedésének alkalmazása a bűnjel jogi sorsát rendezi, a lefoglalás megszüntetésének külön rendelkezéssel nincs helye.

[49] Figyelemmel továbbá az elsőfokú bíróság e körben kifejtett érvelésére, utalni kell arra, hogy az ügyben az iratokról nemcsak másolat, de írásszakértői vélemény is készült, miáltal az elsőfokú bíróság ítéletének [90]-[91] bekezdésében felvetett esetleges jövőbeni problémák elhárítása nem ütközik akadályba.

[50] Annak okán, hogy az azokkal érintett eljárás befejeződött, a lefoglalt egyéb okiratok további lefoglalására már nincs szükség, az ítéltábla azoknak a Be. 321. § (1) bekezdés szerint eredeti tulajdonosuk, a számú Kerületi Önkormányzat részére történő kiadásáról rendelkezett.

[51] Ez utóbbi rendelkezés alól azonban kivételt képeznek azok az ajánlóívek, amelyekre nézve a Fővárosi Törvényszék az elkülönítésre tekintettel külön ügydöntő határozatban elítélte bűnösségét állapította meg. Tekintve, hogy a fentiek szerint vádlott vádlott esetében a társtettesi elkövetői alakzatot a másodfokú bíróság mellőzte, a vele szemben hozott

határozatban a kizárólag elítéltlhez köthető bűnjelekről nem dönthetett. Az arra vonatkozó jogerős döntés orvoslására az elsőfokú bíróságnak a Be. XCIV. Fejezete szerinti eljárásban van lehetősége.

[52] Felhívja egyúttal az Önkormányzat figyelmét arra, hogy a Be. 321. § (5a) bekezdése alapján amennyiben a bíróság a lefoglalást megszünteti és a dolgot kiadni rendeli, de a dolog átvételére jogosult vagyoni érdekelt a határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszi át a dolgot, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül.

[53] Az ítélet egyéb járulékos rendelkezései törvényesek.

[54] Fent írtakra figyelemmel az ítéltábla nyilvános ülésen eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét – minősítést és a joghátrányra, valamint a bűnjelekre vonatkozó rendelkezést – a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – annak helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

[55] A másodfokú eljárásban felmerült védői felkészülési és jelenléti díjból álló költség viselésére a Be. 613. § (1) bekezdése és a Be. 574. § (1) bekezdése alapján a vádlottat kötelezte, a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazását – a felmentésre irányuló védelmi fellebbezés eredménytelensége okán – nem látta indokoltnak.

[56] A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. január 15.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

dr. Cserni János s. k.,

előadó bíró

dr. Ignác György s. k.,

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2024. április 25. napján kelt 501.B.445/2023/5. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.256/2024/9. számú ítélete szerinti változtatással 2025. január 15. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. január 15.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Takácsné Veres Tünde

bíróági ügyintéző